

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **G.G.**,
skazanego z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 6 grudnia 2023 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt XI Ka 147/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Chełmie
z dnia 21 grudnia 2022 r., sygn. akt VII K 234/22,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążyć
skazanego G.G.;**
- 3. zasądzić od skazanego G.G. na rzecz oskarżycieli
pośilkowych J.U., D.U. oraz T.K. kwoty po 300 (trzysta) złotych
tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków strony w związku z
czynnościami pełnomocnika z wyboru w postępowaniu
kasacyjnym.**

[SzK]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Chemie z dnia 21 grudnia 2022 r., sygn. akt VII K 234/22, G.G. został uznany za winnego tego, że:

I. w nocy z 15/16 sierpnia 2021 r. w miejscowości [...] pow. [...] woj. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości - 1,79 alkoholu etylowego we krwi, prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki [...] o numerze rejestracyjnym [...],

tj. występkę z art. 178a § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; ponadto orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat oraz świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 5000 złotych;

II. w nocy z 15/16 sierpnia 2021 r. w miejscowości O. pow. [...] woj. [...], umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując w stanie w stanie nietrzeźwości - 1,79 alkoholu etylowego we krwi, samochód osobowy marki [...] o numerze rejestracyjnym [...], którego stan techniczny nie odpowiadał wymogom bezpieczeństwa z uwagi na nadmiernie zużyte i popękane przednie opony, nie działający hamulec pomocniczy i nadmiernie skorodowane nadwozie i podwozie, przewożąc dwóch pasażerów – A.K. i H.U., stracił nad nim panowanie i zjechał do przydrożnego rowu, gdzie uderzył pojazdem w drzewo, czym nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, wskutek którego A.K. i H.U. ponieśli śmierć na miejscu, po czym zbiegł z miejsca wypadku, tj. przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio; ponadto orzeczono od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych: T.K., D.N., D.W., G.U., D.U., K.U. oraz P.U. nawiązki w wysokości po 10000 złotych na rzecz każdego z nich.

Sąd *meriti*, na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec oskarżonego i w ich miejsce orzekł karę łączną 7 lat pozbawiania wolności, zaś na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. połączył orzeczone środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i w ich miejsce orzekł

wobec oskarżonego łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio.

Od wyroku Sądu pierwszej instancji apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania karnego, mającą wpływ na treść orzeczenia (art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k.; art. 7 k.p.k.; art. 7 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k.; art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k.; art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k.), a w ich konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść rozstrzygnięcia – wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi *a quo* do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu łagodniejszej kary.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt XI Ka 147/23, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od orzeczenia Sądu drugiej instancji kasację wniósł obrońca skazanego, który podniósł zarzut rażącego naruszenia prawa, mającego wpływ na treść zaskarżonego wyroku – art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nieprawidłowej kontroli odwoławczej i nienależytym rozważeniu zarzutów stawianych przez obronę rozstrzygnięciu Sądu I instancji i rozbudowującego ich treść uzasadnienia, a w konsekwencji zaakceptowanie wadliwej oceny przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy w Chełmie i wadliwych wniosków, tym samym inkorporowanie rażących uchybień popełnionych przez Sąd Rejonowy do orzeczenia Sądu Okręgowego i uczynienie ich własnymi, a mianowicie:

a. brak rzetelnego ustosunkowania się do zarzutu, dotyczącego zaniechania dopuszczenia kompleksowej opinii biegłych z zakresu ruchu drogowego oraz z zakresu medycyny sądowej, która pozwoliłaby na określenie jak w poszczególnych etapach przemieszczania się i rotacji pojazdu przemieszczały się osoby które znajdowały się w jego wnętrzu w trakcie wypadku przy wariancie, że uczestnicy zdarzenia mieliby zapięte pasy jak i przy wariancie, że pasy te nie były zapięte, co było niezbędne dla określenia tak miejsc, jakie w fazie

poprzedzającej utratę panowania nad pojazdem zajmowali uczestnicy zdarzenia, jak i stwierdzenia czy okoliczność zapięcia przez uczestników wypadku pasów bezpieczeństwa mogłaby wpłynąć na doznane przez nich obrażenia i przyjęcie, że okoliczność w jaki sposób ciała przemieszczały się w krytycznym momencie przy wskazanych dwóch wariantach, jak i okoliczność zapięcia pasów bezpieczeństwa nie ma żadnego znaczenia, mimo iż analiza tej kwestii miała kluczowe znaczenie dla ustalenia czy naruszając art. 39 ust. 1 ustawy Prawo drogowe pokrzywdzeni w sposób istotny przyczynili się do powstania skutku w postaci śmierci, co w sposób oczywisty rzutowałoby na odpowiedzialność skazanego za zaistniałe zdarzenie,

b. niedostateczną, nierzetelną analizę zarzutu zaniechania usunięcia sprzeczności występującej pomiędzy opinią Ekspertów Techniczno-Motoryzacyjnych „R.” S.A., a opinią biegłego K.W. z K. w L., dotyczącej okoliczności czy w trakcie zdarzenia H.U. miał zapięte pasy i przyjęcie za niecelowe dokonywanie weryfikacji istniejących rozbieżności, podczas gdy ustalenie ponad wszelką wątpliwość czy K.U. miał zapięte pasy bezpieczeństwa miało kardynalne znaczenie dla ustalenia przyczynienia się pokrzywdzonego do zaistnienia skutku w postaci śmierci, co w sposób oczywisty rzutowałoby na odpowiedzialność skazanego za zaistniałe zdarzenie,

c. nienależyte rozważenie zarzutów apelacji dotyczących niezasadnego przyjęcia, że oskarżony zbiegł z miejsca wypadku sprzeczne z zasadami prawidłowego rozumowania, ale również wskazanymi m.in. w zarzucie apelacyjnym niebudzącym wątpliwości dowodami w postaci zeznań świadków, którzy wskazywali na stan psychiczny (szok) skazanego i całkowicie dowolne przyjęcie, że trudności komunikacyjne i „szok”, w którym wedle relacji znajdował się G.G. po zdarzeniu wynikały li tylko z upojenia alkoholowego, co w konsekwencji doprowadziło do zaakceptowania przez Sąd odwoławczy błędnie dokonanych ustaleń Sądu Rejonowego, mając istotne znaczenie dla przypisania skazanemu przestępstwa "zbiegnięcia z miejsca zdarzenia" skutkującego zaostreniem odpowiedzialności karnej.

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt XI Ka 147/22, wraz z

wyrokiem Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie II K 234/22, i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w oczywistym stopniu, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie należy zaznaczyć, że zarzut wadliwej kontroli instancyjnej, w którym wskazuje się na obrazę art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., może zostać uznany za zasadny, jeżeli autor kasacji wykaże, że Sąd odwoławczy w ogólnie nie rozważył zasadności danego zarzutu lub też odniósł się do niego w sposób tak ogólnikowy, że w istocie nie sposób mówić o jego merytorycznym rozpoznaniu, przy czym zawsze spełniona musi zostać również przesłanka istotności wpływu takiego uchybienia na treść wyroku. Nie może natomiast stanowić podstawy do uchylenia orzeczenia sądu odwoławczego sama tylko niedoskonałość uzasadnienia, co wynika wprost z art. 537a k.p.k. W orzecznictwie nie bez racji wskazuje się, że „skoro zresztą proces sporządzania uzasadnienia wyroku ma miejsce już po jego ogłoszeniu, to trudno dowodzić, że jakość tego uzasadnienia miała istotny wpływ na treść wyroku sądu odwoławczego ogłoszonego wcześniej” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2022 r., IV KK 375/22, LEX nr 3514673*).

Przechodząc na grunt realiów procesowych niniejszej sprawy należy stwierdzić, że w prawdzie część motywacyjna zaskarżonego wyroku cechuje się syntetycznością rozważań, jednak nie może być wątpliwości co do tego, że Sąd odwoławczy rozpoznał zarzuty dotyczące kwestii ustalenia zbiegnięcia przez skazanego z miejsca wypadku, powołując się m.in. na zeznania licznych świadków oraz odniósł się do zagadnienia niezapięcia pasów przez H.U. W tym kontekście trafnie wskazał, że to na skazanym ciążyła odpowiedzialność za bezpieczeństwo przewożonego pasażera i na poparcie swego stanowiska powołał postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2008 r. (*II KK 280/08, LEX nr 468657*).

Wprawdzie, zgodnie ze wskazanym w kasacji przepisem art. 39 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U.2023.1047), zarówno kierujący pojazdem samochodowym, jak i osoba przewożona takim pojazdem wyposażonym w pasy bezpieczeństwa jest obowiązana korzystać z tych pasów podczas jazdy, to jednak zgodnie z art. 45 ust. 2 pkt 3 tej ustawy kierującemu pojazdem zabrania się przewożenia pasażera, który tej powinności nie dopełni. W nowszym orzecznictwie Sąd Najwyższy zajął się problematyką odpowiedzialności kierowcy za konsekwencje wynikające z niezapięcia lub nieprawidłowego zapięcia pasów bezpieczeństwa przez pasażerów, stwierdzając że: „kierujący ma obowiązek upewnić się, czy pasażerowie mają prawidłowo zapięte pasy bezpieczeństwa nie tylko przed rozpoczęciem uczestnictwa w ruchu drogowym, ale również kontrolować, czy z nich prawidłowo korzystają w czasie dalszej jazdy, a jego odpowiedzialność mogłaby być wyłączona jedynie wówczas, gdyby nie mógł lub nie powinien przewidzieć, że pasażerowie z tych pasów bezpieczeństwa nie korzystają lub korzystają w sposób nieprawidłowy” (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2021 r., V KK 384/21, LEX nr 3272290 z glosą aprobowaną Sz. Krajnika, Ius Novum 2022/1/164-173*). W sprawie nie doszło zatem do wskazywanej w kasacji wadliwości kontroli instancyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążając skazanego. O zwrocie od skazanego na rzecz oskarżycieli posiłkowych uzasadnionych wydatków w związku z czynnościami pełnomocnika z wyboru w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 12 ust. 1 i 3 w zw. z § 11 ust. 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U.2023.1964) oraz § 12 ust. 1 i 3 w zw. z § 11 ust. 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U.2023.1935).

[SzK]

[ms]

